

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΦΑΙΗ ΤΖΩΡΑ ΜΩΡΑΚΗ

& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΣΟΛΩΝΟΣ 73 & ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ, 106 79 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 210 3606024, ΦΑΞ. 210 3606085

<https://www.nomikisymvouli.gr>

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΩΝ Ν. 4051 & 4093/2012:

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (3)

Αθήνα, 05 Οκτωβρίου 2020

Τη νύχτα της περασμένης Παρασκευής (02 Οκτωβρίου) κατατέθηκε σε νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών «για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες κλπ» η πολύ-αναμενόμενη τροπολογία του Υπουργείου Εργασίας, που αφορά στην καταβολή «αναδρομικών» στους συνταξιούχους του Δημοσίου, χωρίς προηγούμενη δημόσια διαβούλευση, με το χαρακτήρα του επείγοντος.

Επειδή πολλά γράφονται στο Τύπο που «συσκοτίζουν» την κατάσταση, αντί να «διαφωτίζουν» τους δικαιούχους, παρακάτω σας παραθέτω ορισμένες χρήσιμες και νομικά ακριβείς πληροφορίες.

α) Ποια ποσά θα επιστραφούν στους συνταξιούχους του Δημοσίου:

Σύμφωνα με την προτεινόμενη ρύθμιση (η οποία δεν έχει ψηφιστεί ακόμη), στους συνταξιούχους του Δημοσίου θα καταβληθεί άτοκα μόνο η μείωση

του Ν. 4093/2012 (και όχι του 4051/2012, όπως έχει ήδη ψηφιστεί για τους συνταξιούχους του Ιδιωτικού Τομέα). Η καταβολή θα αφορά ΜΟΝΟ τη σχετική περικοπή στην ΚΥΡΙΑ σύνταξη και ΜΟΝΟ το χρονικό διάστημα από 11-06-2015 έως 12-05-2016 (11 ΜΗΝΕΣ).

Για πληρέστερη εικόνα των σχετικών καταβολών που αναμένονται, καθώς και των μειώσεων Ν. 4051 που τελικώς δεν θα καταβληθούν, σας παραθέτω ενδεικτικό Πίνακα με τα σχετικά ποσά, ανάλογα με το ποσό της κύριας σύνταξης.

ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 2015-2016	ΜΕΙΩΣΗ Ν. 4051 ¹	ΜΕΙΩΣΗ Ν. 4093 ²	ΣΥΝΟΛΟ 11 ΜΗΝΩΝ Ν. 4051	ΣΥΝΟΛΟ 11 ΜΗΝΩΝ Ν. 4093
2.795,10	114,30	320,73	1.257,30	3.528,03
2.776,26	112,67	318,93	1.239,37	3.508,23
2.607,21	98,06	302,87	1.078,66	3.331,57
2.465,45	88,18	292,00	969,98	3.212,00
2.311,85	74,76	277,24	822,36	3.049,64
2.143,93	64,21	232,36	706,31	2.555,96
2.036,27	54,60	216,36	600,60	2.379,96
1.959,43	49,62	167,28	545,82	1.840,08
1.781,78	33,59	154,63	369,49	1.700,93
1.703,41	26,52	149,44	291,72	1.643,84
1.639,50	25,47	148,68	280,17	1.635,48
1.510,34	13,44	139,86	147,84	1.538,46
1.437,10	7,20	115,56	79,20	1.271,16
1.395,79	6,80	112,95	74,80	1.242,45
1.310,16	--	59,31	--	652,41
1.269,00	--	62,76	--	690,36

Η ρύθμιση προβλέπει ακόμη ότι επί των παραπάνω ποσών δεν θα γίνει παρακράτηση φόρου, ούτε παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης. Ωστόσο, από τη σιωπή της προτεινόμενης ρύθμισης, προκύπτει ότι **θα επιβληθούν κρατήσεις περίθαλψης και ΕΑΣ. Επίσης, αναμένεται να επιβληθεί εκ των υστέρων φόρος εισοδήματος**, με την υποχρέωση των δικαιούχων να υποβάλουν τροποποιητικές δηλώσεις για τα αντίστοιχα φορολογικά έτη.

¹ μείωση κατά 12% στο ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνει τα χίλια τριακόσια (1.300) ευρώ

² μείωση κατά 5% έως 20% στο ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνει τα χίλια (1.000) ευρώ

β) Χρόνος καταβολής:

Η κατατεθείσα τροπολογία προβλέπει χρόνο καταβολής έως 31 Δεκεμβρίου 2020, αλλά θα πρέπει να προηγηθεί η έκδοση κοινής Υπουργικής απόφασης Οικονομικών και Εργασίας.

γ) Τι προβλέπεται για τις λοιπές αξιώσεις:

Η ίδια διάταξη προβλέπει ότι μετά την καταβολή των παραπάνω ποσών ΑΠΟΣΒΕΝΝΥΝΤΑΙ ΟΛΕΣ οι αξιώσεις των συνταξιούχων του δημοσίου τομέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (11μηνο), ακόμη και αν αφορούν άλλες περικοπές, δώρα κλπ.

Οι συνταξιούχοι που έχουν ασκήσει ήδη αγωγές δεν χάνουν τις αξιώσεις τους, κατά τα υπερβάλλοντα ποσά (δηλαδή για τις αξιώσεις που υπερβαίνουν το ποσό που θα τους καταβληθεί).

δ) Η θέση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την προτεινόμενη ρύθμιση:

Στην αιτιολογική έκθεση της τροπολογίας για τα αναδρομικά γίνεται επίκληση των αρχών της ισότητας αλλά και των δημοσιονομικών δυνατοτήτων. Αναφέρονται ειδικά η πανδημία του Covid, αλλά και η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και οι ανάγκες ενίσχυσης των αμυντικών συστημάτων. Οι παραπάνω αναφορές έχουν διττό σκοπό: αφενός άμυνα του Δημοσίου σε μελλοντικές αγωγές, κατ' επίκληση του άρθρου 106 παρ. 1 του Συντάγματος για τον συντονισμό της οικονομικής ζωής. Αφ' ετέρου, πολιτική αιτιολόγηση των επιλογών της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ώστε να αποκρούονται κοινωνικά αιτήματα κατ' επίκληση του πατριωτισμού των Ελλήνων (σας θυμίζω τα δημοσιεύματα περί του ότι «δεν θα πάρουμε φρεγάτες, για να ικανοποιήσουμε τους συνταξιούχους»).

Παρά ταύτα, αξίζει ιδιαίτερης προσοχής η γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της παραπάνω τροπολογίας, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος που ορίζει ότι «*Νομοσχέδια που αναφέρονται στην απονομή σύνταξης και τις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών ύστερα από γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου*».

Σχετικά γνωμοδότησε η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τα Πρακτικά της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της 23ης Σεπτεμβρίου 2020. Η ως άνω γνωμοδότηση δεν δεσμεύει το Νομοθέτη, ωστόσο παρέχει κρίσιμα και χρήσιμα στοιχεία για την τοποθέτηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως Δικαστικού σχηματισμού πλέον, κατά την εκδίκαση των αγωγών που εκκρεμούν ενώπιόν του, ή που θα ασκηθούν στο μέλλον.

Κατ' αρχάς, το Ελεγκτικό Συνέδριο εκφράζει επιφυλάξεις ως προς την επίκληση της αρχής της ισότητας στην αιτιολογική, επαναλαμβάνοντας την πάγια θέση του περί «**σαφούς διάκρισης του συστήματος συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης**». Στη συνέχεια, επισημαίνει τις αποκλίνουσες νομολογιακές παραδοχές του, σε σχέση με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Διότι ναι μεν το 2017 το ΕλΣυν είχε εκφράσει τη θέση ότι η περικοπή του Ν. 4051 (12% για τα ποσά άνω των 1.300 ευρώ) δεν προσέκρουε στο Σύνταγμα, παράλληλα όμως είχε κρίνει αντισυνταγματική την παρακράτηση ΕΑΣ στους συνταξιούχους του Δημοσίου.

Στην ίδια γνωμοδότηση επισημαίνεται ότι το ΕλΣυν, με σειρά αποφάσεών του, έχει κρίνει αντισυνταγματική την περικοπή του Ν. 4093 **χωρίς χρονικό περιορισμό** (σε αντίθεση με το ΣτΕ, που προσδιόρισε χρονικό όριο έναρξης της αντισυνταγματικότητας την 11.06.2015). Έτσι, ο μόνος περιορισμός που τίθεται είναι από τον δικονομικό θεσμό της παραγραφής, η οποία είναι έως και 5ετής (λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σχετικές αξιώσεις είναι αναμφισβήτητα αποζημιωτικές).

Τέλος, στη γνωμοδότηση επισημαίνεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση ικανοποιεί εν μέρει μόνο τις αξιώσεις που στηρίζονται στις ήδη δικαστικώς διαγνωσθείσες αντισυνταγματικότητες και επιπλέον η πρόβλεψη περί αποσβέσεως των σχετικών αξιώσεων θα μπορούσε να θέσει θέμα επέμβασης του νομοθέτη σε γεννημένα περιουσιακά δικαιώματα.

ε) Συμπεράσματα / εκτιμήσεις:

Η παραπάνω γνωμοδότηση δεν διαφοροποιεί τις πάγιες θέσεις που έχει εκφράσει ως σήμερα το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το θέμα του συνταξιοδοτικού συ-

στήματος του Δημοσίου είναι ακόμη ανοιχτό, καθώς εκκρεμούν τα σχετικά ζητήματα προς δικαστική διάγνωση στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επομένως, ανεξαρτήτως της ψήφισης της παραπάνω τροπολογίας,

ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ:

- Δεν αποκλείεται η διεκδίκηση αναδρομικών, ακόμη και για όσους δεν έχουν ασκήσει έως σήμερα αγωγές.
- Για όσους έχουν ασκήσει ήδη αγωγές, το χρονικό εύρος της διεκδίκησης μπορεί να φθάσει και προ του έτους 2015, καθώς δεν ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί που έθεσε το Συμβούλιο της Επικρατείας για τον ιδιωτικό τομέα.
- Για όσους δεν έχουν ασκήσει έως σήμερα αγωγές, οι διεκδικήσεις τους μπορούν να ανατρέξουν έως πενταετία στο παρελθόν, σύμφωνα με τις περί παραγραφής διατάξεις για τις αδικοπραξίες.
- Δεν αποκλείονται οι διεκδικήσεις κατά των νέων συντάξεων ΕΦΚΑ, διότι τα σχετικά ζητήματα εκκρεμούν στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο παγίως τάσσεται υπέρ του ιδιαίτερου συστήματος συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών.

Αναλόγως των εξελίξεων και της επικαιρότητας, θα επανέλθω με επόμενα ενημερωτικά μου, πάντα με σεβασμό στην αλήθεια και στη δεοντολογία.

Με τιμή,

Φαίη Τζώρα – Μωράκη

Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω, ΜΔΕ

Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια,

Μέλος του Μητρώου Συντονιστών Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. Περιφέρειας Αττικής

Μέλος του Μητρώου Διαχειριστών Αφερεγγυότητας

Σόλωνος 73 & Ιπποκράτους, 10679 – Αθήνα

Τηλ. 210 3606024, κιν.697 2220593, fax 210 3606085

faytzora@otenet.gr